

Side. Gjør jeg mig altsaa det Spørgsmaal: Er det lykkeligst Dig at bringe et Grundlag tilstede, som det kan ventes, at man vil kunne bygge videre paa, saa siger jeg, at det for mig er tilfredsstillende, at Klagerne fra begge Sider omtrent have været lige, og at ingen af Klagerne fra nogen af Siderne har angaaet Lovforslaget i det Hele eller dets egentlige Væsen, men nærmest kun fra begge Sider have været rettede mod en eller anden Enkelthed. Det er gaaet her i Salen, som det er gaaet udenfor den; de to mægtige Røster, som jeg omtalte i mit Indledningsforedrag, der ikke nu have Sæde her i Forsamlingen, vare Forslagsstillere til det Grundlag, hvorpaa jeg har bygget dette Udkast. Naar jeg ikke kunde have dem begge med, — hvad jeg i høi Grad maatte ønske — naar jeg skulde have dem imod, saa skal jeg sige, at det er en Tilfredsstillelse for mig, at den Ene er imod, fordi Forslaget er for gunstigt for Godseierne, og den Anden, fordi det er for gunstigt for Fæstebønderne. Naar jeg altsaa staaer mellem disse to store Mænd, der begge interessere sig lige varmt for denne Sag, og den Ene klager i modsat Retning af den, hvori den Anden klager, saa er dette ogsaa Noget, som jeg troer at turde tage til Indtægt for mit Udkast. Naar man ønsker at fremme en Sag af den alvorlige Betydning, som jeg tillsætter denne Sag, og som jeg troer, at Alle tillsætte den, skal man undgaae at komme til at tale om Fortiden, og om der derfor end til andre Sider kunde være Opfordring for mig til at tale om, hvad der er foregaaet i denne Retning, vil jeg ikke paa nogen Maade gjøre det nu og derved gjøre mig skyldig i at skade den Sag, som jeg her taler for. Og jeg vil sige, at hvad der falder paa min Person i Anledning af dette Forslag, det skal jeg gjerne bære; thi det gjælder ikke her Personen, men det gjælder om at fremme Sagen, og kunde jeg bringe den et godt Skridt fremad, hvad der vilde være overmaade lykkelig for mig, skulde jeg kunne bringe den til Ende, da skal jeg med No bære Alt, hvad den fører med sig for min Person. Altsaa, jeg ønsker, at vi ikke

sjøge at komme tilbage til det, vi have været uenige om tidligere, jeg ønsker, at vi nu alle skulde være enige om dog at faae denne Sag afgjort paa en god Maade og derfor hver bidrage Sit, ikke alene ved at strække sig saa langt, som Enhver kan — thi det holder jeg mig overbeviist om, at de Herrer ville gjøre, — men ved at holde ude af Sagens følgende Behandling Alt, hvad der kan saare til nogen Side; thi, mine Herrer, det er ofte det, der vælter en god Sag, at man kommer til at saare uden Anledning. Lader os undgaae, hvad der kan saare; lader os undgaae Alt, hvad der kan forhindre Sagen, og lader os søge at fremme den. — Naar jeg nu skal slutte med at tale om, hvorledes jeg kunde mene, at Forslaget stiller sig overfor Regjeringen, saa kan jeg gjøre det saa særdeles kort, fordi jeg i saa Henseende fuldstændig kan slutte mig til det Foredrag, vi hørte fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall). Han har erkjendt, at den Betragtning, der gjorde sig gjældende hos mig strax ved det første Foredrag af den høitæredede Indenrigsminister, maatte være en Saadan, at man maatte opfatte det, som om Ministeren ikke vilde forhandle paa dette Grundlag, men efter at vi have hørt den høitagtede Indenrigsminister flere Gange siden, og efter den hele Aand, der gik igjennem hans senere Foredrag, maa jeg betragte den høitagtede Indenrigsministers Stilling efter hans Uttringer som en Hævelse, og jeg antager derfor nu, at det er en Misforstaaelse, naar man har meent, at Ministeriet strax vilde sige, at det ikke vilde forhandle paa dette Grundlag; thi det er senere blevet klart, at Ministeriet netop er villigt til at forhandle derpaa, netop er villigt til at forhandle med det Udvalg, der nedsættes for at prøve et Lovforslag paa dette Grundlag. Jeg seer nu, at Ministeriet altsaa ikke har meent, at det ikke kunde forhandle paa dette Grundlag, men at den virkelige Mening har været, at der var Meget i det, som Ministeriet ikke kunde gaae med til. Efter den for mig særdeles glædelige Maade, hvorpaa navnlig den høitagtede Indenrigsminister talte i Gaarsmødet, betragter jeg ogsaa Sa-